

REFERAT Udvalget for Klima og Landdistrikter 2022-2025 d. 03-10-2024

Mødedato Torsdag d. 03. oktober 2024 kl. 16:30

Mødested Specialenheden

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Ungeklimarådet: Evaluering og næste trin.....	4
Nedlæggelse af Miljøagenterne i Mariagerfjord Kommune.....	6
Optagelse af Læsø Kommune som interessant i Nordværk.....	8
Orienteringssager.....	10
Eventuelt.....	11
Lukket: Underskriftsark.....	12

Punkt 59: Godkendelse af dagsorden

85.02.02-G01-4-22

Forventet sagsgang

UKL

Beslutning

Godkendt.

Fraværende: Emma Mølgaard (O)

Punkt 60: Ungeklimarådet: Evaluering og næste trin

01.30.00-P20-6-22

Forventet sagsgang

UKL

Anledning

I anledning af at det siddende Ungeklimaråd i Mariagerfjord Kommunes valgperiode er udløbet, har fagenheden for Teknik og Miljø foretaget en evaluering af rådets første periode og sammenholdt dette med nationale erfaringer med kommunale ungeklimaråd.

På den baggrund bedes Udvalget for Klima og Landdistrikter tage stilling til, om driften af Ungeklimarådet bør gentænkes som et Ungeklimanetværk.

Indstilling

Direktøren for Teknik, Kultur og Klima indstiller til Udvalget for Klima og Landdistrikter:

1. At Ungeklimarådet i Mariagerfjord Kommune gentænkes og genetableres som et Ungeklimanetværk.

Inddragelse

I sagens forberedelse har følgende aktører været inddraget:

- Mariagerfjord Kommunes afgående Ungeklimaråd
- Concito - Danmark Grønne Tænk tank
- Repræsentanter fra tre andre danske kommuner

Se bilag for opsummering af konklusioner fra dialoger med ovenstående aktører.

Sagsfremstilling

Da det siddende Ungeklimaråds valgperiode er udløbet, har fagenheden for Teknik og Miljø foretaget en evaluering af det afgående ungeklimaråds arbejde. Evalueringen er foretaget ved at spørge de unge, hvad deres oplevelse med deltagelse i Mariagerfjord Kommunes ungeklimaråd har været. Endvidere har forvaltningen indhentet erfaringer fra en national undersøgelse vedrørende kommunale ungeklimaråd foretaget af Concito. Slutteligt har forvaltningen været i dialog med tre andre danske kommuner (Vejle, Gentofte og Aabenraa) med henblik på erfaringsudveksling om driften af kommunale ungeklimaråd. Disse lokale og nationale erfaringer med at drive ungeklimaråd er opsummeret i form af en række konklusioner i vedlagte baggrundsnotat.

Fagenheden indstiller, at de ovenfor omtalte erfaringer benyttes til en gentænkning af ungeklimarådskonceptet herunder formål, format, facilitering og forankring forud for en ny rekrutteringsrunde. Både de lokale og nationale erfaringer med at drive de kommunale ungeklimaråd viser, at der er brug for en mere pædagogisk funderet faciliteringsindsats end hidtil antaget, for at rådets arbejde bliver velfungerende. Derfor har andre kommuner held med at drive ungeklimaråd i tæt samarbejde med folke-, gymnasie- eller ungdomsskole, hvor rådsarbejdet bliver let tilgængeligt for de unge, og den rette understøttelse sikres.

Endvidere ses der en klar national tendens til, at de mere netværksbaserede og uformelle ungeklimaråd fungerer bedre end de traditionelle, mere formelle råd. Både lokale og nationale erfaringer viser, at det er svært at rekruttere og fastholde de unge i længerevarende, formaliserede forløb. Kortere, tidsafgrænsede og interessedrevne forløb passer bedre ind i de unges livsstil og hverdag. Igennem en mere netværksbaseret tilgang vil ungeinddragelsesindsatsen potentielt kunne berøre en større målgruppe, og rekruttering og fastholdelse af medlemmer vil kunne sikres bedre. Mere konkret vil forandringen betyde, at man går væk fra et klassisk årshjul med aftenmøder over til enkeltstående begivenheder eksempelvis temamøder eller hackathons - intensive seminarer - med fokus på enkeltstående klimaproblematikker.

Fagenheden anbefaler at fastholde en formaliseret inddragelse af den yngre generation i klimarbejdet, fordi de alt andet lige skal løfte klimaarven, og fordi de ofte er mere forandringsparate i forhold til klima end ældre generationer.

Da det nuværende Ungeklimaråd er afgående, er det en god lejlighed til at få konceptet gentænkt - forud for en ny rekrutteringsrunde - med henblik på en genetablering som et Ungeklimanetværk.

I givet fald vil fagenheden indlede dialog med relevante ungdomsorganisationer bl.a. Ungdomsrådet under Mariagerfjord Ungdomsskole for - i tæt samarbejde med de unge - at finde et fremadrettet format. Det endelige format til blive forelagt Udvalget for Klima og Landdistrikter til orientering.

Økonomi

Der har årligt været afsat 15.000 kr. til at afholde udgifter forbundet med Ungeklimarådet. Det har fx været brugt til forplejning og medlemmernes deltagelse i Klimafolkemødet. Det foreslås at fastholde bevillingen på den nuværende niveau for at sikre rammer omkring afholdelse af netværksmøder m.m.

Beslutning

Godkendt med den bemærkning, at udvalget gerne ser et samarbejde med områdets uddannelsesinstitutioner samt ungdomsskolen med det formål at sikre en stærkere kontinuitet i netværket.

Fraværende: Emma Mølgaard (O)

Bilag

Bilag 1 Sammenfatning af lokale og nationale erfaringer med kommunale Ungeklimaråd

Punkt 61: Nedlæggelse af Miljøagenterne i Mariagerfjord Kommune

07.00.00-A00-1-15

Forventet sagsgang

UKL

Anledning

Mariagerfjord Kommune har siden 2015 haft en ordning kaldet Miljøagenter. Ordningen blev politisk besluttet som led i godkendelsen af Affaldsplan 2014-2024, hvor frivillige organisationers indtægter for indsamling af papir blev stoppet.

Miljøagentordningen har haft sin berettigelse, men tiden er løbet fra ordningen, hvorfor fagenheden for Teknik og Miljø anbefaler, at ordningens aktiviteter nedlægges.

Indstilling

Direktøren for Teknik, Kultur og Klima indstiller til Udvalget for Klima og Landdistrikter:

1. At miljøagentordningen nedlægges med virkning fra 1. januar 2025.

Sagsfremstilling

Miljøagenterne blev oprettet af Mariagerfjord Kommune i 2015 som et korps af frivillige, der arbejder for et bedre miljø ved at vejlede om affaldssortering og genbrug. Ordningen skulle støtte de frivillige foreninger, der tidligere havde indsamlet papir som en indtægtskilde, men som nu blev en del af husstandsindsamlingen i forbindelse med Affaldsplan 2014-2024.

Det overordnede formål med ordningen har været, at frivillige foreninger kunne bidrage til at udbrede miljøtiltag og øge genanvendelsen af affald, samtidig med at de fik en indtægt til at støtte deres aktiviteter.

Ambitionen var, at børn og unge i kommunens organisationer og skoler kunne blive uddannet som Miljøagenter. På den måde kunne de formidle viden og aktiviteter, samtidig med at de tjente penge ved at udføre opgaver, der bidrog til indsamling og/eller sortering af affald. Miljøagenterne skulle også hjælpe Mariagerfjord Kommune med at blive "Danmarks reteste kommune".

Der blev udviklet formidlingsmateriale til de frivillige miljøagenter med forslag til miljøtiltag, som spejdere, skoleklasser og andre organisationer kunne udføre. Formålet var at øge viden om miljøtiltag og genanvendelse gennem aktiv deltagelse. Siden ordningens start i 2015 er formidlingsmaterialet løbende blevet videreudviklet med input fra foreningerne og i samarbejde med kommunikationsbureauet Tankegang A/S.

Over de sidste ni år har mellem 3.000 og 4.000 borgere (børn og voksne, talt som ikke-unikke brugere) deltaget i aktiviteter. Hvis en borger har deltaget i mere end én aktivitet (hvilket er sandsynligt), tælles hver aktivitet, så deltagerantallet må forventes at være væsentligt lavere.

Projektet har tidligere modtaget økonomisk støtte fra Miljøstyrelsens kommunepulje, som støttede projekter, der kunne øge genanvendelsen af husholdningsaffald. Denne pulje blev dog lukket i 2017.

Senere bevilligede Byrådet 200.000 kr. til udviklingen af formidlingsmateriale til daginstitutioner og folkeskoler, som kan anvendes frit i kommunens institutioner og skoler. Desuden blev der udviklet videreuddannelser til Miljøagent 2.0 og 3.0, hvor også klimadagsordenen bredt indgår.

Formidlingsmaterialet samt hjemmesiden miljøagenter.dk blev udviklet i samarbejde med Tankegang A/S. Hosting og support af hjemmesiden koster årligt 8.000 kr. (ekskl. moms).

Fagenheden vurderer, at udbyttet ikke længere står mål med udgiften til ordningen, da de fleste borgere nu er gode til affaldssortering. Der er kun enkelte foreninger og skoler, der bruger ordningen i dag, og brugen har været faldende de seneste år. I stedet ville det give større værdi at rette indsatsen og budgettet mod en mere bevidst klima- og bæredygtighedsindsats i forhold til kommunens klimaplan, for at hjælpe borgere og kommunens egne enheder til en mere klimavenlig hverdag.

Klimaplanen er nu i sit andet år, og der udarbejdes i øjeblikket en midtvejsstatus, som vil vise, at vi er godt på vej, men også at der er behov for en øget indsats på flere områder, blandt andet i forhold til dialogbaserede tilsyn og kommunens egen virksomhed. Midlerne fra Miljøagenterne skal fremadrettet anvendes til dette, så det overordnede formål – at styrke miljø- og klimaindsatsen – stadig opnås. Når statusarbejdet for klimaplanen er afsluttet, vil det blive forelagt Udvalget for Klima- og Landdistrikter.

Ved nedlægning af den nuværende ordning, vil fagenheden varsle foreninger og skoler herom samt sørge for nedlukning af hjemmesiden miljøagenter.dk ved Tankegang. Som nævnt nedenfor er en håndfuld organisationer faste brugere af ordningen, og indtægterne derfra forventes at indgå i deres budgetter. Forvaltningen vil derfor tage direkte kontakt til tidligere brugere af ordningen, så de har mulighed for at tilpasse sig eller planlægge alternative aktiviteter.

Økonomi

Miljøagenterne optjener point ved at udføre eller afholde forskellige opgaver og aktiviteter. Vi har en trailer med diverse materialer, som Miljøagenterne kan booke og låne gratis.

Nedenfor præsenteres en oversigt over udgifterne til miljøagentordningen fordelt på udbetalinger til foreningerne samt udgifter til Tankegang A/S. Tankegang A/S er det kommunikationsbureau, der har udviklet uddannelsen for miljøagenter, afholdt kurser, samt udviklet og produceret diverse materialer og undervisningskit. De står også for udviklingen og hosting af hjemmesiden.

Økonomisk overblik over miljøagentordningen i årene 2015 til 2024 (opgivet i kr.):

Årstal	Udbetaling til foreninger	Udgifter til Tankegang A/S	Andre udgifter	Udgift til medarbejder	Årstotal
2015	4.290	486.313	30.042	100.000	620.644
2016	286.115	8.000	22.049	100.000	416.164
2017	196.000	68.488	17.454	100.000	381.942
2018	172.850	426.700	14.812	100.000	714.362
2019	174.000	8.475	-	100.000	282.475
2020	209.937	58.000	-	100.000	367.937
2021	73.703	8.000	1.196	100.000	182.899
2022	81.000	8.000	671	100.000	189.671
2023	111.000	8.000	1.684	50.000	170.684
2024	18.500	8.000	-	-	26.500
Total for alle årene	1.327.395	1.087.976	87.907	850.000	3.353.277

Bemærkninger til det økonomiske overblik over udgifter til miljøagentordningen:

- Udgiften til hosting og support af hjemmesiden udgør 8.000 kr. pr. år af de samlede udgifter til Tankegang A/S. Oprævningen herfor modtager vi årligt ultimo november, og den dækker perioden fra 1. december det foregående år til 1. december det indeværende år.
- 'Andre udgifter' dækker over udgifter til materialer, trailer, skilte, mødeudgifter, kurser, revision o.lign.
- Fagenhedens projektkoordinator for Miljøagenterne har udgjort 20% af en medarbejders tid frem til medio 2023. Fra 2024 er der ikke afsat administrative ressourcer til at drive ordningen.
- I 2020 blev der primært givet corona-hjælp som kompensation for foreningernes manglende indtjening.
- Der er ikke flere planlagte bookinger for 2024, men der kan komme nogle i løbet af efteråret. I så fald vil der være en lidt større udgift til udbetaling til foreningerne, end hvad der er angivet i skemaet.

Beslutning

Godkendt med den bemærkning, at udvalget gerne ser, at der i forbindelse med klimaplanens videre realisering tages initiativer i retning af borgerrettede tiltag, så borgerne får mulighed for at tage større ejerskab af klimaplanen.

Fraværende: Emma Mølgaard (O)

Punkt 62: Optagelse af Læsø Kommune som interessant i Nordværk

07.04.00-P24-1-20

Forventet sagsgang

UKL, ØK, BY

Anledning

Læsø Kommune ønsker at kompetenceoverdrage en række affaldsrelaterede opgaver til Nordværk og ønsker i den forbindelse at blive optaget som interessant i Nordværk I/S.

Af Nordværks vedtægter fremgår det, at 2/3 af alle øvrige interessenter skal godkende optagelse af nye interessenter, hvorfor Byrådet skal godkende optagelse af Læsø Kommune som interessentkommune i Nordværk og de relevante tilretninger af Nordværks vedtægter og bilag til vedtægter.

Indstilling

Direktøren for Teknik, Kultur og Klima indstiller til Byrådet:

1. At Læsø Kommune godkendes optaget som interessant i Nordværk
2. At Optagelsesaftale mellem Nordværk og Læsø Kommune godkendes
3. At Nordværks tilrettede vedtægter og bilag til vedtægter - som følge af optagelsen af Læsø Kommune som interessant - godkendes

Sagsfremstilling

Læsø Forsyning har haft en samarbejdsaftale med det tidligere AVV på en række områder, som udløber ved årsskiftet 2024. I den forbindelse har der været dialog mellem Læsø Forsyning, Læsø Kommune og Nordværk med henblik på at udvide samarbejdet, så Læsø Kommune optages som interessentkommune i Nordværk.

Læsø Kommune ønsker at indtræde som interessant i Nordværk med henblik på at kompetenceoverdrage en række opgaver, herunder modtagelse, omlastning og afsætning af indsamlet affald samt udbud af forbrændingsegnet affald. Derudover ønsker Læsø Kommune at indtræde som interessant i ordninger for deponi og modtagestation for farligt affald. Yderligere opgaver kan på sigt overdrages. Der lægges op til, at optagelsen træder i kraft 1. januar 2025.

Som grundlag for optagelsen af Læsø Kommune som interessant i Nordværk I/S er der udarbejdet en optagelsesaftale, som fastlægger de nærmere vilkår for optagelsen herunder forhold omkring kompetenceoverdragelse (vedhæftet som bilag).

Juriske forhold ved optagelse af Læsø Kommune som interessant i Nordværk

Optagelse af nye interessenter kræver ifølge vedtægterne § 15.1 godkendelse af mindst 2/3 af de deltagende interessenters kommunalbestyrelser samt af Ankestyrelsen.

Af § 7.2 i Nordværks vedtægter fremgår det, at hver interessant har ret til at udpege ét medlem til bestyrelsen pr. påbegyndt 25.000 korrigeret indbyggertal indregnet i ejerandel af interessentskabet som beregnet i bilag 6.4. En interessant kan dog uanset ejerandel udpege mindst to og maksimalt seks medlemmer til bestyrelsen. Læsø Kommune vil som interessant i Nordværk dermed få ret til to repræsentanter i bestyrelsen. Dette betyder, at den nuværende bestyrelse vil blive udvidet til 19 bestyrelsesmedlemmer.

I forbindelse med optagelse af nye interessenter er der behov for en tilretning af Nordværks vedtægter samt bilag til vedtægter (vedhæftet som bilag).

Proces

Nordværks bestyrelse har godkendt optagelsen af Læsø Kommune som interessant i Nordværk på bestyrelsesmøde 22. august 2024. Læsø Kommune har godkendt optagelsen i Nordværk på deres bestyrelsesmøde 26. august 2024. Begge godkendelser forudsætter dog, at optagelsen tillige godkendes af 2/3 af Nordværks interessenter og endelig af Ankestyrelsen. Optagelsesaftalen er underskrevet af Nordværk I/S og Læsø Kommune og er indsendt til Ankestyrelsen med henblik på opstart af sagsbehandling og endelig godkendelse, når mindst 2/3 af Nordværks nuværende interessenter har godkendt optagelsen.

Økonomi

Økonomiske forhold ved optagelse af Læsø Kommune som interessant i Nordværk

Nordværk har sammen med rådgiver haft dialog med Læsø Kommune og Læsø Forsyning omkring de økonomiske forhold med henblik på optagelse af Læsø Kommune som interessant.

Der er ingen aktiver (anlægsaktiver herunder bygninger, driftsmidler, grunde eller deponier), over/underdækning eller hæftelser (gæld), der overdrages i forbindelse med kompetenceoverdragelsen fra Læsø Kommune til Nordværk. Da der ikke er medarbejdere, der skal overdrages i forbindelse med kompetenceoverførelsen, er der ikke forpligtelser forbundet med dette.

Læsø Kommunes ejerandel og hæftelse gøres i overensstemmelse med vedtægterne op på baggrund af korrigeret indbyggertal. Dette gøres op ved indtræden og igen ved næste valgperiode i 2026. Læsø Kommunes ejerandel og hæftelse er forud for indtrædelse pr. 1. januar 2025 opgjort til 0,05 %.

Læsø Kommune indgår i hæftelse i de respektive ordninger, de indtræder i. I 2023 er der indgået en gæld på deponiområdet og til fælles administration, hvor Læsø Kommune vil hæfte forholdsmæssigt for denne gæld med sin respektive andel. Gælden er ca. 38 mio. kr. på deponi og 14 mio. kr. på fælles administration i alt. Læsø Kommunes andel heraf udgør henholdsvis 200.000 kr. og 83.000 kr. Læsø Kommune indgår endvidere i hæftelse for uforudsete miljøudgifter i de gamle deponier, hvor Læsø Kommune siden aftalen i 2020 har leveret deponeringsegnet affald fra borgerne.

Med hensyn til kapitalindskud har det tidligere udgangspunkt i forbindelse med optagelse af interessenter været, at der ikke er stillet krav herom. Derfor anbefales det, at der ikke stilles krav om kapitalindskud ved optagelse af Læsø Kommune som interessant.

Beslutning

Indstilles godkendt.

Fraværende: Emma Mølgaard (O)

Bilag

Indre værdi 010125 - Beregning ejerfordeling_Nordværk eksempel

UDKAST - Nordværk I_S - Vedtægter - 29. juli 2024

UDKAST - Nordværk I_S - Bilag 3.2.1 - Affaldsforbrænding - 30. juli 2024

UDKAST - Nordværk I_S - Bilag 3.2.2 - Deponering - 30. juli 2024

UDKAST - Nordværk I_S - Bilag 3.2.3 - Betonknusning - 30. juli 2024

UDKAST - Nordværk I_S - Bilag 3.2.4 - Modtagestation for farligt affald - 30. juli 2024

UDKAST - Nordværk I_S - Bilag 3.2.5 - Ordning for genbrugspladser - 30. juli 2024

UDKAST - Nordværk I_S - Bilag 3.2.6 - Indsamlingsordninger - 30. juli 2024

UDKAST - Nordværk I_S - Bilag 3.2.7 - Modtagelse, omlastning og afsætning af inds. aff.

UDKAST - Nordværk I_S - Bilag 3.2.8 - Udbud af forbrændingsegnet affald - 30. juli 2024

UDKAST - Nordværk I_S - Bilag 3.2.9 - Opkrævning af affaldsgebyrer - 30. juli 2024

Optagelsesaftale - Læsø Kommune _ Nordværk - 3. september 2024 (Underskriftsversion)

Punkt 63: Orienteringssager

00.01.00-G01-15-22

Forventet sagsgang

UKL

Anledning

Generel orientering til udvalget.

Indstilling

Direktøren for Teknik, Kultur og Klima indstiller til Udvalget for Klima og Landdistrikter:

1. At orienteringen tages til efterretning.

Sagsfremstilling

- Der gives blandt andet orientering om følgende:
 1. CO₂-fangstanlæg på Nordværk i samarbejde med eksterne parter.
 2. Planlægning for VE - status.
 3. Planlægning for biogas - status.

Beslutning

Der var orientering om:

- CO₂-fangstanlæg på Nordværk i samarbejde med eksterne parter og organisering af Nordværks forbrændingsanlæg. Der følger dagsordener til Byrådet om begge emner.
- Organisering af udbud af forbrændingsegnet affald i regi af Nordværk-samarbejdet.
- Planlægning for VE - status. (Buddum, Hejring og Stenstrup). Der arrangeres borgermøde 30. oktober sammen med Viborg Kommune omkring Hejring-projektet.
- Planlægning for biogas - status.
- Kommende møde i udvalget 7. november, som udvalget ønsker fremrykket til kl. 15.30 og flyttet til Hobro med forventning om en kort dagsorden a.h.t muligheden for at deltage i Mariagerfjord Award. De tilstedeværende i udvalget tilslutter sig ønsket og ændringen gennemføres under forudsætning af Emma Mølgaards accept.
- Online-bladet "teknik og miljø" som opsiges, hvilket flertallet i udvalget er indforstået med.
- Spørgsmål om interne forhold hos entreprenør til affaldsindsamling i kommunen.
- Jens Riise Dalgaards deltagelse i paneldebat med andre kommuner og større erhvervsvirksomheder på Den internationale bæredygtigheds-konference i Aalborg, hvor nogle af emnerne havde været barriererne for at opnå klimamål og udfordringerne omkring de store klimainvesteringer. Flere idéer blev modtaget af internationale interessenter.

Taget til orientering.

Fraværende: Emma Mølgaard (O).

Punkt 64: Eventuelt

00.01.00-G01-15-22

Forventet sagsgang

UKL

Beslutning

Intet

Punkt 65: Lukket: Underskriftsark

85.02.02-G01-4-22

Mødet sluttede kl. 18.25.